

МІЖНАРОДНА СЕРТИФІКАЦІЯ ЕНЕРГОМЕНЕДЖЕРІВ В УКРАЇНІ. ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.

**12 листопада 2015р. «VII Міжнародний
інвестиційний бізнес-форум з питань
енергоефективності та відновлювальної
енергетики»**

Олександр Овдієнко

**© АЕЕ Україна
www.aee-ua.org**

АСОЦІАЦІЯ ІНЖЕНЕРІВ ЕНЕРГЕТИКІВ

- заснована в 1977 році
- 17 000 членів по всьому світу
- 90 країн світу
- співзасновник Асоціації Інженерів Енергетиків України
- піонер понад 30 сертифікаційних програм в енергетиці на протязі 37 років

МІСІЯ АСОЦІАЦІЇ ІНЖЕНЕРІВ ЕНЕРГЕТИКІВ:

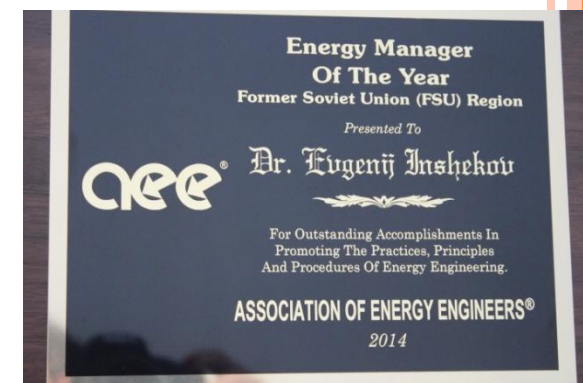
- *стимулювати науковий та освітній інтерес людей, що залучені до сфери енергетики*
- *сприяти діяльності для сталого розвитку галузі*

АСОЦІАЦІЯ ІНЖЕНЕРІВ ЕНЕРГЕТИКІВ УКРАЇНИ:

- Доступ до публікацій Всесвітньої Асоціації інженерів енергетиків;
- Знижки на участь в семінарах та тренінгах, а також на придбання книжок Асоціації;
- Можливість отримати нагороду від Асоціації в номінаціях: Енергоменеджер року, Інженер енергетик року тощо;
- Доступ до міжнародного центру вакансій в сфері енергетики;
- Спрощена участь в заходах Всесвітньої Асоціації інженерів енергетиків;

АСОЦІАЦІЯ ІНЖЕНЕРІВ ЕНЕРГЕТИКІВ УКРАЇНИ:

- Акредитована Комітетом з питань паливно-енергетичного комплексу Верховної Ради України;

Є членом:

- Громадської Ради при Міністерстві енергетики та вугільної промисловості України;
- Громадської Ради при Національній Комісії, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг;
- Національного електротехнічного комітету України.

ЗАДАЧІ СЕРТИФІКАЦІЇ

Енергоефективність та енергетозбереження мають стати ключем до конкурентоспроможності, ключем до відродження вітчизняної промисловості, до покращання життя громадян України, включаючи житлові умови та комунальні послуги.

Що необхідно для прориву в підвищенні енергоефективності та досягненні енергетозбереження ?

НАВКОЛО НАС - ЛЮДИ!

- **Конфуцій:** Посилати людей на війну ненавченими, означає зраджувати їх
- **Генрі Форд:** Заберіть у мене мої гроші, заводи, верстати та фабрики, але залиште мені моїх людей - і незабаром ми створимо заводи краще колишніх. Залиште мені мої фабрики, але заберіть моїх людей - і скоро підлоги заводів заростуть травною.
- **Стив Джобс:** Не має сенсу наймати тямущих людей, а потім вказувати, що їм робити. Ми наймаємо тямущих людей, щоб вони говорили, що робити нам.
- **Жарт:** Директор заперечує HRy: Навчання занадто витратне! Якщо ми їх навчимо, а вони підуть...? HR запитує у директора: А якщо ми їх не навчимо, а вони залишаться?...

а поки відчуваємо дію **Законів Мерфі:**

З часом кожна посада буде зайнята службовцями, які некомпетентні в виконанні своїх обов'язків.

ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМ

- **Причина.** Недостатня кількість фахівців високої кваліфікації, недостатній рівень професійної підготовки спеціалістів, її невідповідність вимогам міжнародних стандартів та найкращим міжнародним практикам.
- **Рішення.** Запровадження незалежної системи сертифікації спеціалістів відповідно до міжнародних принципів та стандартів.

СЕРТИФІКАЦІЯ СЬОГОДНІ

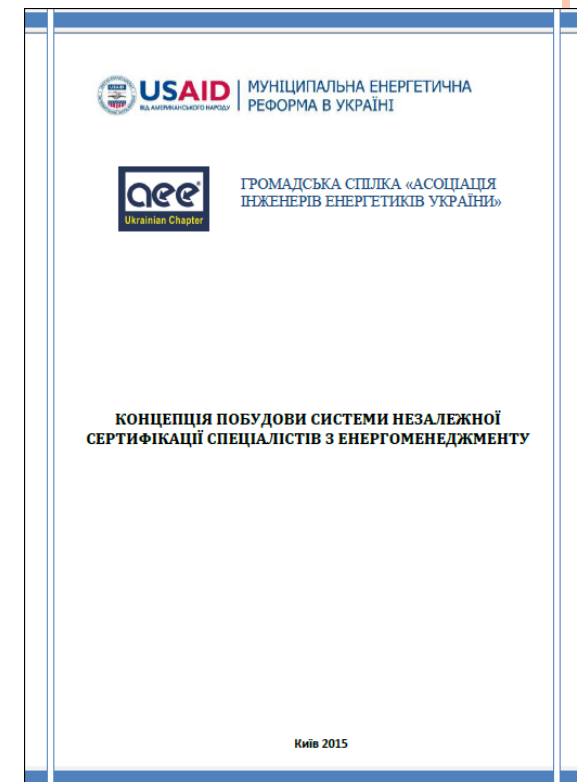
- **відсутність незалежності процедур навчання спеціалістів та екзаменації**
- **сертифікація організацій, що виконують енергетичні обстеження, а не спеціалістів**
- **відсутність адаптованих міжнародних принципів та використання різних стандартів при здійсненні професійної діяльності**

КОНЦЕПЦІЯ ПОБУДОВИ НЕЗАЛЕЖНОЇ СИСТЕМИ СЕРТИФІКАЦІЇ

В рамках проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» на базі міжнародних вимог до сертифікації спеціалістів, а також 37-річного досвіду сертифікації АЕЕ розроблено Положення щодо побудови незалежної системи сертифікації спеціалістів з енергоменеджменту.

НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

- Закон України №4312-VI «Про професійний розвиток працівників» від 12.01.2012р.
  - доступність працівникам професійного розвитку; вільний вибору роботодавцем форм і методів забезпечення професійного розвитку працівників з урахуванням специфіки їх роботи; додержання інтересів як роботодавця, так і працівника; безперервність процесу професійного розвитку працівників.
- Закон України №2406-III "Про підтвердження відповідності" від 17.05.2001р.
  - сертифікація персоналу передбачена в якості "законодавчо регульованій" та "законодавчо нерегульованій".

МІЖНАРОДНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІВ З СЕРТИФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ

Міжнародний стандарт ISO / IEC 17024:2012 «Оцінка відповідності. Загальні вимоги до органів з сертифікації персоналу»

- формування організаційної структури та персоналу органу сертифікації для забезпечення неупередженості, незалежності та сумлінності;
- розробка та супровід схеми сертифікації на основі аналізу роботи для оцінки компетентності кандидатів;
- аналіз і оцінка, що відповідають прийнятним психометричним стандартам;
- повторна сертифікація для забезпечення безперервного процесу підтвердження компетентності;
- створення системи управління для поліпшення процесу безперервного підвищення якості;
- аутсорсінг і моніторинг роботи субпідрядників;
- звіти, безпека і використання сертифікатів (логотипів).

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД З СЕРТИФІКАЦІЇ

- **Розмежування між базовою освітою та професійною сертифікацією.**
- **Можлива сертифікація спеціалістів, які не мають базової освіти, але мають суттєвий досвід роботи в відповідній сфері діяльності.**
- **Широке залучення до сертифікації професійних асоціацій, які беруть відповідальність та підтверджують компетентність кандидата у відповідній сфері.**

СЕРТИФІКАЦІЯ АСОЦІАЦІЇ ІНЖЕНЕРІВ ЕНЕРГЕТИКІВ (АЕЕ)

- піонер понад 30 сертифікаційних програм в енергетиці на протязі 37 років;
- міжнародна сертифікація енергоменеджерів (CEM®), енергоаудиторів (CEA®) та фахівців з вимірювання та верифікації (CMVP®)
- сертифіковано понад 26 000 осіб з усього світу;
- визнана Департаментом енергетики США, Американським Інститутом Національних Стандартів, Організацією з оцінки ефективності (EVO), підприємствами, енергосервісними компаніями тощо;
- має розповсюдження в США, Канаді, Великобританії, Ірландії, Іспанії, Китаї, Єгипту, Саудівській Аравії, Йорданії, Румунії, Болгарії, Угорщині, Вірменії та Казахстані.

ПРИКЛАДИ ВИЗНАННЯ СЕРТИФІКАЦІЇ АЕЕ

- 3 березня 2015 р. впроваджена система сертифікація енергоменеджерів (СЕМ®) та енергоаудиторів (СЕА®) в Казахстані
- 3 17 жовтня 2014р. Агентство оточуючого середовища Великої Британії затвердило вимогу мати сертифікованих енергоменеджерів (СЕМ®) та енергоаудиторів (СЕА®), як обов'язкову для подання документів на використання національної Системи підтримки енергозбереження (UK Energy Savings Opportunity Scheme) в рамках впровадження Європейської директиви з енергоефективності [EU Energy Efficiency Directive \(2012/27/EU\)](#).

ПРИКЛАДИ ВИЗНАННЯ СЕРТИФІКАЦІЇ АЕЕ

- У відповідності до рішення в січні 2014р. Регуляторного та Наглядного бюро за сектором електроенергетики та води Об'єднаних Арабських Еміратів для забезпечення отримання акредитації ЕСКО, які мають мати як мінімум двох сертифікованих інженерів – один за програмами Сертифікований енергоменеджер (СЕМ®) або енергоаудитор (СЕА®) та другий за програмою Сертифікований спеціаліст з вимірювань та верифікації (СМVP®), а також дворічний досвід в секторі енергетичного сервісу або мати як мінімум три виконані енергоаудити протягом трьох попередніх років.

СЕРТИФІКОВАНИЙ ЕНЕРГОМЕНЕДЖЕР (СЕМ)

- ✓ СЕМ – зареєстрована торгова марка

- ✓ програма акредитована Американським Інститутом Національних Стандартів (ANSI/ISO/IEC Standard 17024)
- ✓ охоплює Міжнародний стандарт з систем енергетичного менеджменту ISO 50001
- ✓ програма визнана Міністерством енергетики США
- ✓ сертифіковано понад 17 000 осіб з усього світу

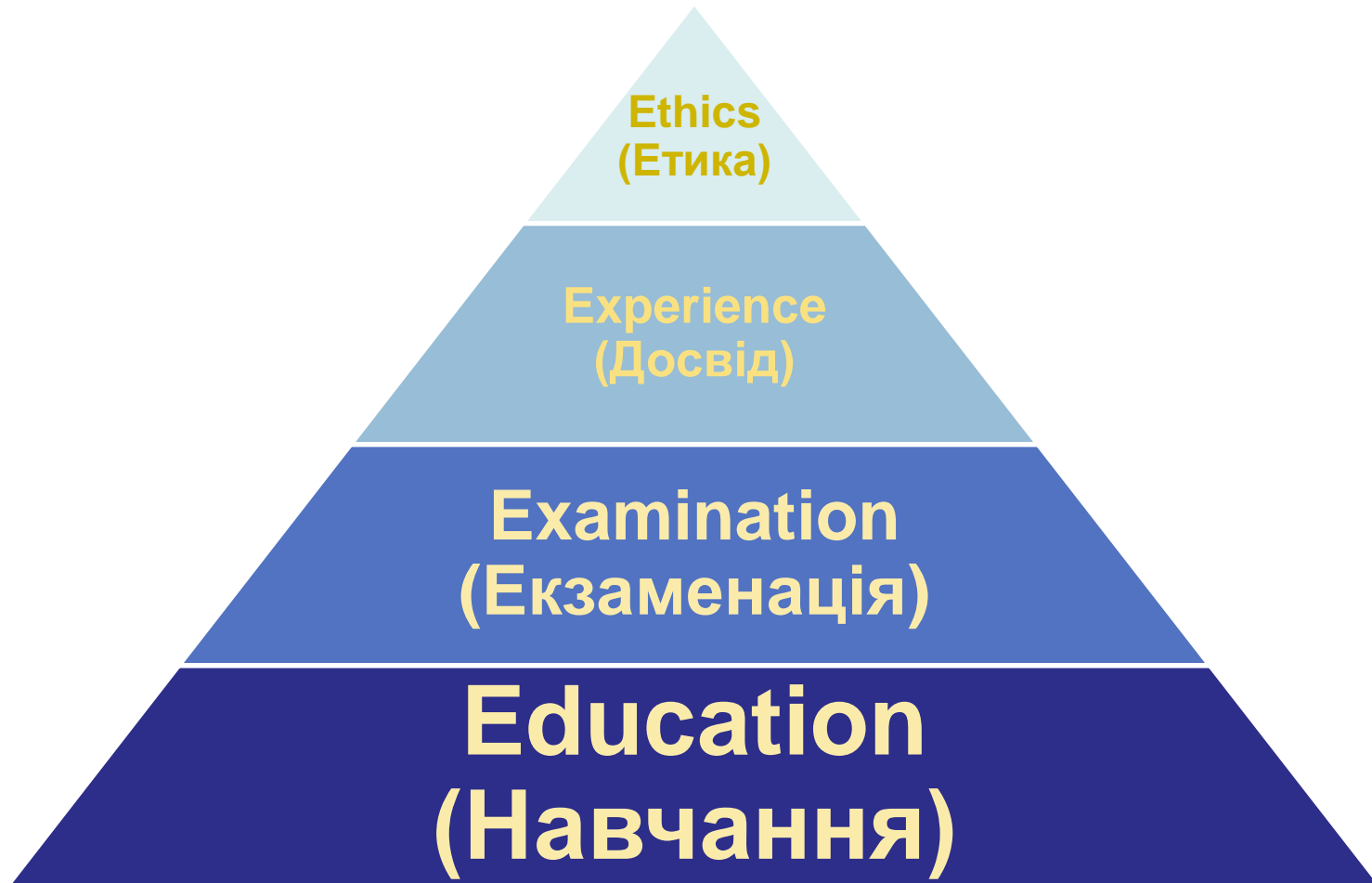
ЕФЕКТИВНІСТЬ СЕРТИФІКАЦІЇ АЕЕ

Опитування, що було проведене в 2013 році серед 1934 членів АЕЕ, показало такі результати:

- **86%** респондентів-професіоналів енергетики відмітили, що з моменту отримання ними сертифікату АЕЕ, їх компанія змогла відповідати більшій кількості пропозицій;
- **87%** респондентів-професіоналів енергетики підтвердили користь для їх компанії отримання сертифікатів АЕЕ;
- **52%** опитаних професіоналів енергетики відмітили розширення свого професійного рівня після сертифікації АЕЕ.

ПРИНЦИП «4Е» В СЕРТИФІКАЦІЇ

КОДЕКС ЕТИКИ ЕНЕРГОМЕНЕДЖЕРА

Включає:

- 3 основні принципи
  - бути чесним і неупередженим, служити громадськості, роботодавцям і клієнтам з професіоналізмом і відданістю;
  - постійно прагнути до підвищення компетентності та престижу професії;
  - використовувати свої знання та вміння для підвищення благополуччя людини.
- Кодекс діяльності
- Підтримка сертифікації
- Призупинення дії або анулювання сертифіката

ASSOCIATION OF ENERGY ENGINEERS

CODE OF ETHICS
FOR
ENERGY ENGINEERS AND MANAGERS

The Energy Engineer/Certified Energy Manager, to uphold and advance the honor and dignity of the profession and in keeping with high standards of ethical conduct:

PRINCIPLES

- *Will be honest and impartial, and will serve the public, employers, and clients, with professionalism and devotion;*
- *Will strive to increase the competence and prestige of the profession;*
- *Will use his or her knowledge and skill for the advancement of human welfare.*

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ СЕРТИФІКАЦІЇ

Головним завданням сертифікації спеціалістів за програмою SEM є підготовка фахівців міжнародного рівня, які забезпечать прорив енергоефективних та енергозберігаючих проектів в кожному куточку України.

ПЕРША СЕРТИФІКАЦІЯ ЕНЕРГОМЕНЕДЖЕРІВ В УКРАЇНІ

- Вимоги до кандидатів на сертифікацію SEM®

Освіта	Досвід роботи
Чотирирічна інженерна чи будівельна освіта	Трирічний досвід роботи в енергетичній галузі або в енергоменеджменті
Чотирирічна освіта в області технологій, науки про навколишнє середовище, фізики, або наук про Землю	Чотирирічний досвід роботи в енергетичній галузі або в енергоменеджменті
Чотирирічна бізнес-освіта (або суміжні галузі)	П'ятирічний досвід роботи в енергетичній галузі або в енергоменеджменті

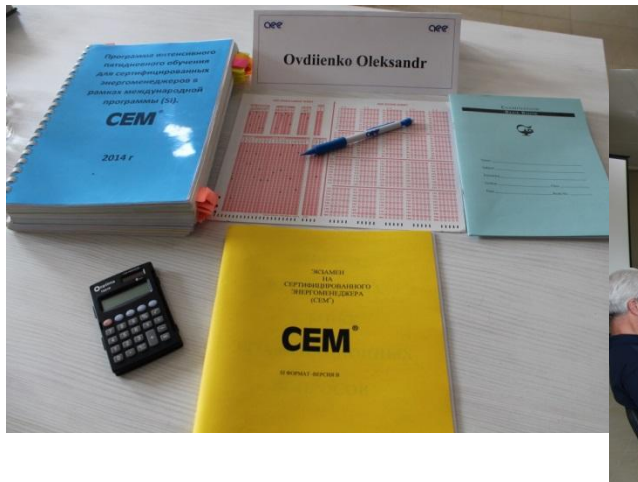
ПЕРША СЕРТИФІКАЦІЯ ЕНЕРГОМЕНЕДЖЕРІВ В УКРАЇНІ

- Отримано 176 заявок на участь в тренінгу SEM®
- Експертною комісією обрано 20 учасників
- 4 дні інтенсивного навчання міжнародними тренерами
- 4-годинний екзамен
- 15 сертифікований спеціалістів

ПЕРША СЕРТИФІКАЦІЯ ЕНЕРГОМЕНЕДЖЕРІВ В УКРАЇНІ

ПЕРША СЕРТИФІКАЦІЯ ЕНЕРГОМЕНЕДЖЕРІВ В УКРАЇНІ

- Додатковий тренінг для отримання кваліфікації тренера за програмою SEM
- 5 кваліфікованих тренерів, обрані за найкращими результатами екзамену
- Сплановано проведення тренінгів українськими тренерами на рік

ПЕРША СЕРТИФІКАЦІЯ ТРЕНЕРІВ З ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

УКРАЇНЬСЬКА РАДА З СЕРТИФІКАЦІЇ ЕНЕРГОМЕНЕДЖЕРІВ

Створена для:

- організаційного забезпечення проведення подальшого навчання та екзаменації спеціалістів
- забезпечення в подальшому цілісності курсу, безпеки, неупередженості.

Складається з 7 спеціалістів, що сертифіковані за програмою «Сертифікований енергоменеджер SEM®», та не є тренерами за програмою.

УРСЕМ підготовлено пакет документів для акредитації сертифікації та подано на розгляд до Національного агентства з акредитації України.

Дякую за увагу!

Олександр Овдієнко
Голова Правління,
АЕЕ Україна

aee.ukraine@gmail.com

www.aee-ua.org

